

STANDARDET ETIKËS DHE RREGULLAT E SJELLJES SË PROKURORIT

HYRJE

Standardet e etikës dhe rregullat e sjelljes së Prokurorit synojnë të vendosin, ruajnë dhe forcojnë integritetin profesional dhe personal të prokurorëve, si dhe të rrisin efektivitetin, paanshmërinë dhe përgjegjshmërinë gjatë dhe jashtë ushtrimit të funksioneve të tyre, në emër dhe në interes të shoqërisë si pjesë e sistemit të drejtësisë penale. Këto rregulla përkrahin zbatimin e standardeve më të larta të sjelljes etike dhe profesionale, ruajtjen e imazhit të profesionistit, si dhe sjelljen e përshtatshme në zyrë, në prokurori, në gjykatë apo jashtë këtyre ambienteve, për shkak të funksionit si prokuror. Ato plotësojnë kuadrin e akteve normative në fuqi të nxjerra për prokurorët.

Duke patur parasysh standardet e njohura në instrumentet ndërkombëtare që mbrojnë të drejtat dhe liritë themelore të njeriut, të cilat në mënyrë të veçantë i garantojnë çdo shtetasi barazinë para ligjit, prezumimin e pafajësisë dhe të drejtën për gjykim të drejtë dhe publik brenda një kohe të arsyeshme nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme e themeluar me ligj;

Duke respektuar Udhëzimet mbi Rolin e Prokurorëve, të miratuara nga Kongresi i Tetë i Kombeve të Bashkuara mbi Parandalimin e Krimit dhe Trajtimin e Shkelësve të Ligjit (27 Gusht-7 Shtator 1990);

Në përputhje me sa parashikohet në Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, Ligjin nr.7905, datë 21.3.1995, “Kodi i Procedurës Penale i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar, Ligjin nr. 96/2016, “Për statusin e gjyqtarëve dhe prokurorëve në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, Ligjin nr. 115/2016, “Për organet e qeverisjes së sistemit të drejtësisë”, i ndryshuar, Ligjin nr. 95/2016, “Për organizimin dhe funksionimin e institucioneve për të luftuar korrupsionin dhe krimin e organizuar”, i ndryshuar, Ligjin nr. 97/2016, “Për organizimin dhe funksionimin e Prokurorisë në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, Ligjin nr. 9367, datë 7.4.2005, “Për parandalimin e konfliktit të interesave në ushtrimin e funksioneve publike”, i ndryshuar si dhe legjislacionin në fuqi;

Duke iu referuar Rekomandimit (2000) 19, “Mbi rolin e prokurorit publik në sistemin e drejtësisë penale”, Rekomandimit (2012) 11, “Mbi rolin e prokurorit publik jashtë sistemit të drejtësisë penale”, të Komitetit të Ministrave të Këshillit të Evropës, Raportit “Mbi standardet evropiane lidhur me pavarësinë e sistemit gjyqësor: Pjesa e II – Shërbimi i Prokurorisë”, të adoptuara në dt. 17-18 Dhjetor 2010, nga Komisioni i Venecias, dhe duke i konfirmuar rregullat të cilat ato shprehin;

Duke mbajtur parasysh sa përmbajnë “Standardet e përgjegjësisë profesionale dhe gjendjen e të drejtave dhe detyrave thelbësore të prokurorëve”, të adoptuara nga Shoqata Ndërkombëtare e Prokurorëve në 23 Prill 1999, “Parimet e Bangalorit mbi sjelljen gjyqësore”, të miratuara nga Grupi Gjyqësor për Forcimin e Integritetit Gjyqësor (2002), “Udhëzuesi Evropian mbi Etikën dhe Sjelljen për prokurorët publikë” (Udhëzuesi i Budapestit), i miratuar nga Konferenca e Përgjithshme e Prokurorëve të Evropës (31 Maj 2005), Opinioni nr. 13 (2018), i Këshillit Konsultativ të Prokurorëve Evropianë “Pavarësia, përgjegjshmëria dhe etika e prokurorëve”, Opinioni Nr. 8 (2013), i Këshillit Konsultativ të Prokurorëve Evropianë mbi marrëdhëniet

ndërmjet Prokurorëve dhe Medias, Opinioni nr. 9 (2014) i Këshillit Konsultativ të Prokurorëve Evropianë mbi Normat dhe parimet Evropiane lidhur me prokurorët (Roma Charter), Opinioni nr. 4 (2009) i Këshillit Konsultativ të Prokurorëve Evropianë mbi Mardhëniet ndërmjet Gjyqtarëve dhe Prokurorëve në një shoqëri demokratike dhe Kodi Global i Etikës Gjyqësore të Bolonjës dhe Milanos, miratuar në Konferencën Ndërkombëtare për Pavarësinë Gjyqësore (2015);

Të vetëdijshëm që integriteti dhe paanshmëria e sistemit të prokurorisë janë parakushte për mbrojtjen efektive të të drejtave dhe lirive themelore të njeriut si dhe zhvillimin ekonomik;

Këshilli i Lartë i Prokurorisë përcakton standardet e etikës dhe rregullat e sjelljes së prokurorit, si më poshtë:

KREU I DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1 Qëllimi

1. Standardet e etikës dhe rregullat e sjelljes së Prokurorit përbëhen nga tërësia e parimeve, normave dhe rregullave gjerësisht të pranueshme, të cilat udhëheqin sjelljen e prokurorit gjatë ushtrimit të detyrës, gjatë kryerjes së veprimtarisë jashtë funksionit si dhe në jetën private.
2. Prokurori duhet të ruajë dhe zbatojë standarde të larta të sjelljes etike dhe profesionale si dhe duhet t'i respektojë personalisht këto standarde, në mënyrë që integriteti dhe pavarësia e tij të ruhen si dhe të parandalohen shkeljet e ligjit. Këto rregulla duhet të interpretohen dhe zbatohen për të arritur këtë objektiv.
3. Format specifike të sjelljes të parashikuara në këto rregulla sjelljeje nuk janë shteruese, pasi nuk ofrojnë një listë të plotë të të gjitha situatave me të cilat prokurori mund të përballet në praktikë.

Neni 2 Fusha e veprimit

1. Standardet e etikës dhe rregullat e sjelljes së Prokurorit zbatohen nga të gjithë prokurorët e sistemit të prokurorisë. Pjesë të këtyre rregullave të cilat kanë të bëjnë me veprimtarinë jashtë funksionit dhe jetën private zbatohen dhe nga prokurorët e komanduar në pozicione të tjera.
2. Këto rregulla zbatohen për aq sa është e mundur edhe për nëpunësit civilë në prokurori dhe këshilltarët ligjorë. Të gjithë subjektet ndaj të cilëve zbatohen këto rregulla duhet të marrin masa që të përshtatin menjëherë marrëdhëniet dhe veprimtarinë e tyre në pajtim me to.

KREU II

PARIMET BAZË DHE RREGULLAT E SJELLJES

Neni 3

Parimet bazë

Parimet mbi të cilat mbështeten standardet e etikës dhe rregullat e sjelljes së prokurorit janë:

- a. Pavarësia;
- b. Paanshmëria;
- c. Pastërtia e figurës;
- ç. Sjellja e hijshme dhe me vetëpërmbytje;
- d. Kujdesi i duhur dhe profesionalizmi;
- dh. Respekti dhe aftësia për të dëgjuar;
- e. Trajtimi i barabartë;
- ë. Transparenca.

Neni 4

Pavarësia

Prokurori përgjigjet vetëm përpara ligjit. Ai përmbush detyrat e tij i lirë nga çdo ndikim i jashtëm dhe është i pavarur nga pushtetet e tjera, nga grupet e interesit dhe nga palët në një proces penal. Prokurori nuk është i detyruar t'i sqarojë qëndrimet e tij ligjore dhe gjendjen e vërtetuar të fakteve, përveçse kur arsyeton vendimmarrjen e tij, ose kur kjo i kërkohet për shkak të ligjit. Sipas këtij parimi prokurori:

- a) respekton dhe punon për një sistem prokurorie të pavarur, si në aspektin individual ashtu edhe në aspektin institucional;
- b) kujdeset gjithmonë që sjellja e tij, zyrtare apo private, të mos cenojë pavarësinë individuale apo institucionale të prokurorisë.
- c) Prokurori duhet të shmangë sjelljet që mund të krijojnë përshtypjen se është i angazhuar politikisht dhe as të marrë pjesë në aktivitete politike, në çfarëdo mënyre, me përjashtim të çështjeve me rëndësi për funksionimin e prokurorisë dhe pavarësinë e tyre;
- ç) nuk duhet të japë kontribute financiare apo kontribute të tjera subjekteve politike dhe as të nënshkruajë peticione që ndërmerren nga subjekte politike;
- d) kujdeset që të jetë i pavarur nga kolegët e tij. Ai mund të këshillohet me kolegët prokurorë, por përgjegjësia në vendimmarrje është vetëm e tij;
- dh) duhet të mos ndikohet nga reagimi publik, që mund të shkaktojë veprimtaria e tij;
- e) mund të refuzojë pjesëmarrjen në një procedim penal ku mund të vihet në diskutim pavarësia e tij, pavarësisht nëse kjo kërkohet apo jo nga palët.

Neni 5

Paanshmëria

Në kryerjen e detyrave procedurale prokurori është i paanshëm dhe duhet të duket i tillë. Prokurori vepron me paanësi, i lirë nga çdo lidhje, prirje ose paragjykim që ndikon, ose mund të duket se ndikon, në aftësinë e tij për të vepruar në mënyrë të paanshme. Në këtë kuptim, paanësia duhet të jetë e dukshme gjatë ushtrimit të funksioneve të prokurorit. Sipas këtij parimi prokurori:

- a) merr masa që sjellja e tij në prokurori, në gjykatë dhe jashtë tyre të garantojë dhe rrisë besimin e publikut, praktikuesve të tjerë të ligjit dhe të palëve tek vetë prokurori dhe sistemi i drejtësisë;
- b) shmang çdo lloj sjelljeje që mund të krijojë përshtypjen e anshmërisë;
- c) nuk duhet të ndikohet nga presioni, frika, mendimi personal apo paragjykimi, nga ide paraprake mbi çështjen që ka për ndjekje dhe as të mbështesë në mënyrë të papërshtatshme interesat e një pale, në dëm të palës tjetër;
- ç) shmang situatat që në mënyrë të arsyeshme mund të perceptohen se çojnë drejt një konflikti interesi;
- d) mund të mos marrë pjesë në ndjekjen e një çështjeje nëse ai çmon se nuk është në gjendje të veprojë në mënyrë të paanshme ose një vëzhguesi të arsyeshëm mund t'i krijohet përshtypja që prokurori nuk është në gjendje të veprojë mbi çështjen në mënyrë të paanshme;
- dh) brenda kufijve të arsyeshëm, vepron në mënyrë të tillë që të minimizohen rastet ku do të jetë i nevojshëm përjashtimi i tij nga ndjekja e çështjes;
- e) përveç rasteve të parashikuara me ligj, prokurori nuk duhet të iniciojë, apo të konsiderojë komunikimin jashtë procesit penal me palët;
- ë) duhet të tregojë vetëpërmbytje në mbështetjen publikisht apo shprehjen e kritikave të çfarëdo lloji dhe natyre ndaj pushteteve të tjera, përveç çështjeve që lidhen funksionimin e sistemit të drejtësisë;
- f) duhet të shmanget nga bërja e komenteve mbi çështje të diskutueshme politike apo deklarata publike, të cilat mund të krijojnë përshtypjen se prokurori është i njëanshëm ose i ndikuar në një çështje të caktuar;
- g) duhet të jetë i kujdesshëm në marrëdhëniet që krijon për shkak të anëtarësisë së tij në shoqatat e prokurorëve apo në shoqata kulturore, sportive, fetare ose të fushave të tjera, duke shmangur ato marrëdhënie që mund të ndikojnë në paanshmërinë e tij si dhe që cenojnë imazhin e tij ose të sistemit të prokurorisë;
- h) nuk duhet të pranojë favore apo përfitime, për veten apo të afërmit e tij, të tilla që mund të venë në diskutim paanshmërinë e tij;
- j) shmang çdo situatë që në fakt apo në dukje, e lidh prokurorin me palët në proces.

Neni 6

Pastërtia e figurës

Prokurori sillet gjithmonë në mënyrë të tillë që të ruajë dinjitetin, përgjegjësitë në funksion dhe paanshmërinë e pavarësinë e prokurorisë. Sjellja dhe qëndrimi i prokurorit duhet të rikonfirmojë besimin e qytetarëve tek sistemi-i prokurorisë. Sipas këtij parimi, prokurori:

- a) kujdeset për ruajtjen e pastërtisë së figurës si gjatë ushtrimit të detyrës ashtu dhe në jetën e tij private me qëllim garantimin e besimit të publikut tek sistemi i prokurorisë;
- b) sigurohet që sjellja e tij të jetë dinjitoze në sytë e publikut;
- c) nuk lejon që marrëdhëniet familjare, shoqërore apo të tjera të ndikojnë në mënyrë të papërshtatshme në sjelljen apo ushtrimin e detyrës së tij;
- ç) duhet të udhëhiqet nga mirësjellja dhe ndershmëria profesionale, korrektesa në marrëdhëniet e tij me kolegët, administratën e prokurorisë, palët e tjera në proces apo përfaqësuesit e tyre, median dhe publikun;
- d) shmang sjelljet që bien në kundërshtim me ligjin dhe bën përpjekje që të shmangë çdo sjellje që tregon mungesë ndjeshmërie apo kujdesi;
- dh) shmang çdo përfitim personal për vete, familjarë apo të tjerë, që i vijnë për shkak të detyrës si prokuror dhe nuk lejon me vetëdije që të tjerët të japin përshtypjen se kanë një pozicion të veçantë për të pasur ndikim të papërshtatshëm në ushtrimin e detyrës së prokurorit;
- e) nuk kërkon dhe as pranon dhurata, hua apo favore për vete ose anëtarët e familjes së tij, që i vijnë për shkak të ushtrimit të detyrës;
- ë) nuk lejon me vetëdije anëtarët e familjes, personelin e prokurorisë apo të tjerë, të kërkojnë ose pranojnë dhurata, hua apo favore, që iu bëhen për shkak të ushtrimit të detyrës së prokurorit;
- f) mund të marrë dhurata simbolike, çmime ose përfitime, sipas rastit për të cilin jepet dhe në përputhje me ligjin, me kusht që dhurata, çmimi apo përfitimi, të mos perceptohen nga publiku, si shkak njëanshmërie apo si qëllim për të ndikuar te prokurori në ushtrimin e detyrës;
- g) mund të pranojë dekorime dhe tituj nderi, vetëm kur pranimi i tyre nuk ngre dyshime të arsyeshme për njëanshmëri ose cenim të pavarësisë së prokurorit.

Neni 7

Sjellja e hijshme dhe me vetëpërmbytje

Prokurori shmang sjelljen e pahijshme dhe shfaqjen e saj në të gjitha aktivitetet e tij. Si subjekt i vëzhgimit të vazhdueshëm publik, prokurori duhet të pranojë kufizime personale që mund të shihen si të paarsyeshme për një qytetar të thjeshtë dhe këtë duhet ta bëjë lirshëm dhe me dëshirë. Prokurori shmang çdo sjellje e cila krijon dyshimin e arsyeshëm se vendimet e tij nxiten nga motive të tjera, përtej zbatimit të drejtë të ligjit. Prokurori silllet me vetëpërmbytje me synim arritjen e një balance mes të drejtave të tij si qytetar dhe kufizimeve që lidhen me funksionin e tij. Sipas këtij parimi, prokurori:

- a) përpiqet në maksimum që sjellja e tij të mos cenojë besimin që publiku ka tek ai në ushtrimin e detyrës dhe në jetën e tij private;
- b) duhet të respektojë dinjitetin e funksionit. Si çdo qytetar tjetër, ai gëzon lirinë e shprehjes, besimit, tubimit dhe organizimit, pjesëmarrja në të cilat nuk ndalohet në mënyrë të shprehur, por në ushtrimin e këtyre të drejtave, ai duhet të ruajë dinjitetin e funksionit, paanshmërinë dhe pavarësinë e prokurorit. Prokurori duhet të marrë në konsideratë rrezikun e shprehjes së pikëpamjeve që mund të sjellin paragjykime në çështje që mund të përfaqësojë më vonë. Ai tregon po të njëjtin kujdes kur përballet me kritika apo sulme.

- c) nuk lejon që zyra e tij të përdoret për qëllime të tjera të ndryshme nga ato që lidhen me ushtrimin e veprimtarisë së prokurorisë;
- ç) mban veshur togën e prokurorit gjatë ushtrimit të funksionit në salla gjykimi apo hapësira të tjera që i zëvendësojnë ato, ndërsa në raste të tjera, gjatë kohës së punës ose kur vepron si përfaqësues i prokurorisë, i përmbahet rregullave të veshjes formale të përshtatshme sipas rrethanave;
- d) duhet t'i kërkojë personelit administrativ të prokurorisë që mbështet veprimtarinë e tij, të zbatojë për aq sa është e mundur, këto rregulla sjelljeje gjatë kryerjes së detyrave të tyre. Një prokuror nuk duhet të orientojë personelin e prokurorisë që të angazhohet për të kryer veprime në emër të prokurorit ose si përfaqësues i tij, kur këto veprime do të binin ndesh me këto rregulla nëse do të kryheshin nga vetë prokurori;
- dh) nuk duhet të përdorë informacionin konfidencial për të cilin prokurori vihet në dijeni për shkak të detyrës, apo ta zbulojë atë për ndonjë qëllim tjetër që nuk lidhet me ushtrimin e detyrës;
- e) nuk duhet të nxisë krijimin, pjesëmarrjen, ose të anëtarësohet në ndonjë organizatë që mbështet çfarëdolloj diskriminimi, që nuk ka transparencë të anëtarësisë apo që mban qëndrim denigrues ndaj sistemit të drejtësisë ose parimeve të shtetit demokratik dhe të së drejtës. Prokurori duhet të ketë kujdes që të mos bëhet shkak që publiku ta lidhë me një organizatë, grup apo kauzë të veçantë. Pjesëmarrja e prokurorit nuk duhet të jetë në rrethana që mund të sjellin perceptimin e njëanshmërisë me një organizim (përfshirë një dhomë apo zyrë avokatie), grup apo kauzë të caktuar.
- ë) nuk duhet të përfshihet në veprimtari apo organizata që shfrytëzojnë anëtarësinë e prokurorit për çdo lloj përfitimi;
- f) duhet të shmangë shfaqjen e bindjeve të tij politike edhe pse ai si çdo qytetar, gëzon të drejtën për të pasur të tilla;
- g) duhet të shfaqë vetëpërmbajtje edhe në marrëdhëniet e tij me median. Për çështje që lidhen me marrëdhëniet me median, prokurori komunikon me prokurorin e medias të juridiksionit përkatës, duke shmangur çdo shfrytëzim të njohjeve personale me gazetarët;
- h) nuk duhet të shprehë mosdakordësinë e tij mbi një vendim gjyqësor në shtyp. Ai nuk i komenton publikisht qëndrimet e tij në lidhje me çështjen, edhe nëse ato kritikohen nga media apo të tjerë, ose nuk pranohen nga gjykata. Prokurori duhet të përmbahet nga përgjigjet ndaj kritikës publike ndaj një vendimi apo qëndrimi, qoftë në sallë apo jashtë saj. Ai duhet të jetë i kujdesshëm kur ai keqinterpretohet ose është i vetëdijshëm që diçka e tillë mund të ndodhë, veçanërisht kur përfaqëson një çështje penale me ndjeshmëri publike. Prokurori e shpreh mendimin e tij në lidhje me një çështje vetëm në arsyetimin e akteve procedurale që ai harton;
- i) nuk duhet të publikojë pa miratim paraprak, në asnjë formë, si kontribut personal apo akademik, akte procedurale që ai harton si prokuror i vetëm apo si pjesë e një grupi prokurorësh, me përjashtim të rastit kur pjesë të vendimit citohen për qëllime me natyrë akademike;
- j) mund të marrë pjesë në aktivitete që lidhen me sistemin e drejtësisë dhe mund të bëjë vetëm deklarata të përgjithshme në kuadër të pjesëmarrjes në këto aktivitete. Prokurori mund të marrë pjesë edhe në aktivitete që nxitin vlerat qytetare, edukuese, fetare, bamirësie, si dhe mund të bëjë deklarata përgjithshme vetëm në kuadër të pjesëmarrjes në këto aktivitete, pa cenuar pavarësinë dhe paanshmërinë e sistemit të drejtësisë;

- k) nuk duhet të përdorë statusin e tij si prokuror në jetën e tij private. Ai nuk duhet të krijojë përshtypje që do të ushtrojë pushtet mbi palët e treta, apo t'i bëjë ata që të mendojnë se prokurori, edhe në nivel personal dhe privat, ka të drejtë të ushtrojë pushtetet që ia atribuon ligji gjatë veprimtarisë së tij.
- l) nuk duhet të frekuentojnë ambiente apo lokale, të cilat dëmtojnë imazhin e tij si prokuror;
- m) nuk konsumon pije alkoolike gjatë ushtrimit të funksionit, ndërsa jashtë ushtrimit të funksionit nuk konsumon pije alkoolike në atë masë që mund ndikojë sjelljen e tij dhe që bien ndesh me dinjitetin e funksionit e prokurorit.

Neni 8

Kujdesi i duhur dhe profesionalizmi

Prokurori i kryen me kujdes dhe efikasitet detyrat e tij në kohë dhe pa vonesë. Funksionet e prokurorit ushtrohen me nivelin më të lartë të aftësive profesionale. Profesionalizmi dhe kujdesi i duhur janë parakushte për kryerjen e detyrave të prokurorit. Ushtrimi i funksioneve nga ana e prokurorit ka përparësi mbi të gjitha aktivitetet e tjera. Sipas këtij parimi, prokurori:

- a) i trajton çështjet brenda një afati të arsyeshëm të përshtatshëm për çështjen në fjalë dhe në varësi të ngarkesës, pa cenuar cilësinë e vendimmarrjes, por në cdo rast jo përtej afateve ligjore. Për secilën procedurë, atje ku ligji nuk parashikon shprehimisht, ai kujdeset që të përcaktojë afate të arsyeshme për palët dhe për veten e tij;
- b) i kushton kujdes çdo pretendimi të bërë për shkeljen e të drejtave të një subjekti të procedimit ose të një dëshmitari, duke përfshirë edhe pretendimet për keqtrajtim;
- c) ia kushton veprimtarinë profesionale ushtrimit të funksionit;
- ç) kujdeset që angazhimi i tij në veprimtari jashtë funksionit të mos cenojë kryerjen me cilësi të detyrave të tij si prokuror;
- d) synon në mënyrë të vazhdueshme të arrijë nivele të larta të aftësive profesionale;
- dh) ndërmer hapa të arsyeshëm për të ruajtur dhe rritur njohuritë, aftësitë dhe cilësitë personale, të nevojshme për kryerjen e detyrave të tij;
- e) kujdeset për zhvillimin e aftësive të tjera, në përshtatje të risive teknologjike që lidhen me punën e tij;
- f) bashkëpunon dhe ndërvepron me kolegët për shkëmbimin e përvojës dhe njohurive profesionale;
- g) duhet të shfaqë përkushtim të posaçëm ndaj përgjegjësive të tij si drejtues apo zëvendësdrejtues i zyrës së prokurorisë, krahas veprimtarisë së tij si prokuror. Prokurori me funksion drejtues duhet të tregojë shkallë të lartë përgjegjësie, aftësi organizative, drejtuese dhe komunikimi. Ai duhet të marrë masa për të garantuar aksesin e publikut në prokurori në përputhje me ligjin dhe rregulloret e brendshme në fuqi, duke përfshirë edhe aksesin për personat me aftësi ndryshe;
- h) gjatë ushtrimit të funksionit drejtues, në marrëdhënie me të tretët duhet të mbrojë imazhin e drejtësisë, të tregojë seriozitetin dhe dinjitetin që publiku pret nga sistemi i prokurorisë;
- i) në marrëdhënie me institucionet dhe organizatat, prokurori bashkëpunon me profesionalizëm, duke respektuar kompetencat dhe pavarësinë e cdo institucioni,

bazuar në parimet e bashkëpunimit, mosdiskriminimit, besimit reciprok, zbatimit të kërkesave ligjore dhe duke shmangur vonesat e panevojshme.

Neni 9

Respekti dhe aftësia për të dëgjuar

Prokurori duhet të tregojë respekt dhe vëmendje ndaj personave dhe dinjitetit të tyre. Ai duhet t'i kushtojë vëmendje prezantimit të fakteve dhe arsytimit ligjor të paraqitur nga palët dhe mbrojtësit e tyre ligjorë. Sipas këtij parimi prokurori:

- a) sillet në një mënyrë dinjitoze, korrekte, të respektueshme dhe me mirëkuptim në marrëdhëniet e tij me subjektet procedurale, publikun dhe personelin administrativ;
- b) dëgjon me vëmendje dhe merr parasysh në organizimin e punës së tij, kërkesat e të gjithë atyre që preken nga çështja që ai ndjek;
- c) mban marrëdhënie korrekte me kolegët duke respektuar mendimin e tyre;
- ç) respekton ushtrimin e detyrave dhe kompetencave prej personelit administrativ;
- d) siguron që vlerat e respektit dhe të dëgjuarit të ndahen dhe respektohen nga të gjithë, gjatë kryerjes së detyrave të tij.

Neni 10

Trajtimi i barabartë

Trajtimi i barabartë i qytetarëve nga prokurori është thelbësor për performancën e duhur të sistemit të prokurorisë. Sipas këtij parimi, prokurori:

- a) përmbush funksionet e tij duke shmangur çdo paragjykim dhe diskriminim ndaj subjekteve;
- b) synon të shmangë situatat në të cilat individët mund të ndiejnë se po ndërmerret një qasje e njëanshme dhe i adreson këto situata në një mënyrë që të rritë besimin dhe respektin e publikut tek prokuroria;
- c) respekton individualitetin e gjithsecilit, duke garantuar trajtimin e barabartë si gjatë procesit, ashtu edhe në përfundim të çështjes;
- ç) sillet në mënyrë të tillë që askujt të mos i krijohet përshtypja se është injoruar, përkrahur apo përbuzur;
- d) duhet të përcjellë tek prokurori i caktuar për marrëdhëniet me publikun dhe median në mënyrë transparente dhe jodiskriminuese të gjitha informacionet që ky i fundit ndan me median dhe publikun për shkak të funksionit.

Neni 11

Transparenca

Publiku duhet të informohet mbi funksionimin e sistemit të prokurorisë. Sipas këtij parimi prokurori:

- a) arsyeton aktet procedurale që ai harton në një gjuhë të qartë dhe të kuptueshme;
- b) siguron transparencë në përputhje me legjislacionin në fuqi, në ruajtje të konfidencialitetit dhe respektimit të privatësisë ose rendit publik;
- c) nuk abuzon me kërkesën për transparencë për ta shndërruar ushtrimin e funksionit në një shfaqje publike.

KREU III AKTIVITETE JASHTË PROKURORISË

Neni 12 Aktivitetet tregtare

1. Pjesëmarrja e prokurorit në sipërmarrje tregtare duhet të jetë në përputhje me nenin 7, pika 4, të Ligjit nr. 96/2016, “Për statusin e gjyqtarëve dhe prokurorëve në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar dhe legjislacionit në fuqi, duke u kujdesuar të shmangë konfliktin e interesit rast pas rasti.

Neni 13 Përfshirja në organizata komunitare

1. Prokurori duhet të tregojë kujdes që, përfshirja në organizata komunitare nuk duhet të cenojë pavarësinë dhe të vendosë në rrezik statusin apo integritetin e funksionit. Këto aktivitete nuk duhet të jenë të ngarkuara ose që kërkojnë kohë të konsiderueshme sa të ndikojnë në performancën e detyrës dhe roli i prokurorit nuk duhet të përfshijë menaxhim aktiv të veprimtarisë së këtyre organizatave.
2. Prokurori përgjithësisht nuk duhet të përfshihet në mbledhje të fondeve. Duhet të tregohet kujdes për të konsideruar nëse apo deri në çfarë mase, emri apo funksioni i prokurorit do të lidhet me një kërkesë për mbledhje fondi, madje edhe për organizata bamirësie.
3. Konflikti i interesit që lidhet me përfshirjen në organizatat komunitare duhet të deklarohet sipas ligjit.

Neni 14 Referencat dhe rekomandimet

1. Prokurori mund të japë referenca të karakterit apo aftësisë profesionale për persona që ka bashkëpunuar dhe që njihen mirë prej tij.
2. Kjo detyrë duhet të kryhet vetëm në raste përjashtimore për një qëllim të caktuar.
3. Prokurori duhet të konsultohet me drejtuesin e zyrës së prokurorisë përpara se të vendosë të japë referencën apo rekomandimin.

Neni 15

Kartëvizitat

Prokurori duhet të jetë shumë i kujdesshëm kur përshkruan funksionin e tij në kartëvizita apo letra që mbajnë sipër logon e institucionit apo emrin e tij.

Neni 16

Dhuratat, mikpritja apo aktivitetet sociale

1. Prokurori duhet të jetë i kujdesshëm kur pranon ndonjë dhuratë apo mikpritje që mund t'i ofrohet, brenda kufirit ligjor.
2. Pranimi i ndonjë dhurate apo mikpritja në një vlerë modeste si shenjë vlerësimi mund të jetë e pakundërshtueshme, në varësi me rrethanat. Për shembull, një prokuror që mban një fjalim ose merr pjesë në një aktivitet publik apo privat mund të pranojë një shenjë të vogël vlerësimi.
3. Prokurori mund të pranojë ftesa për drekë apo për darkë nga zyrtarë apo organizata profesionale në fushën e ligjit apo në fusha të tjera.
4. Prokurori duhet të tregojë kujdes kur ftohet të marrë pjesë në aktivitete që mund të përdoren si reklamë apo mbështetje, për shembull për zyra avokatie apo shoqata profesionistësh.
5. Prokurori duhet të kërkojë këshillën e drejtuesit të zyrës së prokurorisë kur ka dyshime mbi pronësinë apo vlerën e dhuratës, përpara pranimit të saj.
6. Prokurori duhet të shmangë shoqërimin e drejtëpërdrejtë me individë të të njëjtit profesion që janë të përfshirë në çështje në proces apo në pritje për t'u përfaqësuar nga prokurori.
7. Prokurori ka detyrimin që të ruajë dinjitetin e detyrës dhe për të mos lejuar shoqërime që mund të ndikojnë negativisht në aftësinë e prokurorit për të kryer detyrën.
8. Prokurori duhet të ketë shumë kujdes për të shmangur situata të dyshimta njëanshmërie në rast të lidhjeve të ngushta familjare apo sociale me një jurist, dëshmitar apo palë në një çështje, të cilat mund të përbëjnë shkaqe përjashtimi.

Neni 17

Përdorimi i pajisjeve

Prokurori nuk duhet të përdorë pajisje, përfshirë edhe pajisjet e teknologjisë së informacionit, të siguruara nga zyra e prokurorisë për përdorimin e tij personal. Udhëzime të detajuara mbi përdorimin e pajisjeve, duke përfshirë rëndësinë e mos-kompromentimit të sigurisë së tyre (në rastin e pajisjeve të IT-së) duhet të përcaktohen në rregulloret përkatëse.

Neni 18

Rrjetet sociale dhe forumet

1. Prokurori mund të përdorë rrjetet apo median sociale.
2. Prokurori duhet të ndjekë udhëzimet që autoritetet përkatëse në juridiksionin e tij kanë lëshuar për sa i takon aspektit të sigurisë në këtë fushë.

3. Prokurori duhet të ndjekë rregullat e mëposhtme:
 - i. Prokurori duhet të sigurohet që informacioni mbi jetën personale të tij apo të saj dhe adresa e shtëpisë nuk është e vlefshme on-line.
 - ii. Prokurori duhet të jetë i kujdesshëm që të mos publikojë informacion personal më shumë se sa është i nevojshëm.
 - iii. Prokurori nuk duhet të postojë informacion që vë në rrezik sigurinë personale.
 - iv. Prokurori duhet të kontrollojë rregullimet e privatësisë dhe të kufizojë aksesin në profilin e tij nga publiku, për t'u siguruar që informacioni aksesohet nga një grup i kufizuar.
 - v. Prokurori duhet të kontrollojë termat dhe kushtet e ndonjë faqeje interneti në të cilën hyn dhe të sigurohet që është i ndërgjegjshëm se kush posedon të dhënat e postuara në faqe dhe se çfarë mund të bëjnë me këto të dhëna poseduesit e faqes.
4. Prokurori mund të jetë aktiv në forume ose blogje të ndryshme.
5. Prokurori nuk duhet të japë opinion duke bërë me dije që ai mban një funksion zyrtar, pasi mund të dëmtojë besimin e publikut për paanshmërinë apo sistemin e drejtësisë në përgjithësi. Kjo vlen edhe për pjesëmarrjen në forume ose blogje që pretendohet të jenë anonime.

KREU IV ZBATIMI

Neni 19 Organet këshillimore dhe zbatuese

1. Çdo prokuror ka të drejtë të kërkojë nga Këshilltari për Etikën një opinion këshillimor për çështje të diskutueshme të etikës, lidhur me sjellje apo veprime të caktuara gjatë ushtrimit të funksionit apo jashtë tij, nëse ato konsiderohen ose jo në pajtim me standardet e etikës dhe rregullat e sjelljes. Interpretimi i standardeve etike dhe rregullave të sjelljes nga Këshilltari për Etikën, lidhur me faktin nëse rregulli përkatës e lejon një sjellje të caktuar, mund të përdoret si mjet mbrojtjeje nga ana e prokurorit në rast procedimi disiplinor, por ky interpretim nuk ka karakter detyrues për zgjidhjen e rasteve të tjera të ngjashme gjatë ushtrimit të kompetencave ligjore nga Këshilli i Lartë i Prokurorisë.
2. Drejtuesi i zyrës së prokurorisë mbikëqyr respektimin e rregullave të sjelljes dhe etikën e prokurorit dhe raporton çdo problematikë në Këshillin e Lartë të Prokurorisë, në kuadër të informacionit periodik që i kërkohet.
3. Shkelja e Standardeve të Etikës dhe Rregullave të Sjelljes së Prokurorit kur nuk përbën shkak për përgjegjësi disiplinore merret në konsideratë në kuadër të vlerësimit etik dhe profesional të prokurorit.